ЧОРВА ТУЁҒИНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК, МАҲСУЛДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 92 (4083).
13 МАЙ
СЕШАНБА
1969 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

КАСБИМ—ФАХРИМ

Халқимиз «ҳар касбнинг ўз гашти бор» деб бежиз айтмаган. Дарҳақиқат, эл бойлигини яратаётган ,эл дастурхонини тўкин-сочин қилаётган ҳар бир киши ўз касби билан ҳарқанча фахрланса арзийди. Чорвадорлик касби ҳам ана шундай шарафли касблардан биридир.

Бизнинг совхозимиз чорвадорлари кейинги йилларда партия ва ҳукуматимизнинг доно кўрсатмалари асосида иш олиб бориб бу муҳим соҳани юксалтиришга эришмоқдалар. Яқин-яқин йилларгача хўжалигимизнинг энг қолоқ, энг катта зиён келтирувчи соҳаси чорвачилик эди. Уни қолоқликдан чиқариш ва жадал ривожлантириб юбориш ҳар биримизнинг асосой вазифамиз бўлиб қолди.

Даставвал чорвачиликнинг негизи бўлган ем-хашак базасини мустаҳкамлашга жиддий эътибор берилди. Районимиздаги Охунбобоев номли колхоз чорвадорларининг қимматли ташаббусига қўшилиб, биз совхозимизда комплекс чорвачилик бригадаси туздик. Ем-хашак етиштириш ишларини энди далачилик бригадалари эмас, бевосита чорвадорларнинг ўзи бажарадиган бўлди. Бу тадбир ем-хашак экинларидан мўл ҳосил етиштиришда катта аҳамиятта эга бўлди. Қисқа вақт ичида беда ҳосилдорлиги кескин оширилди, маккажўхори ва лавлаги ҳосилдорлиги эса 2—2,5 баравар ортди. Молларнинг зотини яхшилаш, туёқ сонини кўпайтиришга ҳам катта аҳамият бериб келаяпмиз.

Буларнинг ҳаммаси хўжалигимизда чорвачиликнинг йил сайин юксалишига сабаб бўлмоқда. Эндиликда чорвачилик соҳаси ҳам совхознинг бошқа соҳалари каби рентабелли қилиб олинди.

Бизнинг сут-товар фермамиз коллективи кўплар қатори В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини катта меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун астойдил ҳаракат қилаяпти. Ўзаро социалистик мусобақа намунали йўлга қўйилган. Ҳар бир киши, хоҳ у молбоқар бўлсин, хоҳ у механизатор бўлсин, хоҳ у сут соғувчи бўлсин, маҳсулот етиштиришни кескин кўпайтириш, унинг таннархини арзонлаштириш тўғрисида қайғураяпти.

Ҳамкасабаларим — сут соғувчилардан Шукурхон Учкампирова, Инобат Қодирова, Қўчқор Учкампиров сингари ўртоқлар йил сайин янгидан-янги марраларни эгаллаб келишяпти. Уларнинг бу йилги аҳдлари тағин ҳам катта. Ҳозирнинг ўзидаёқ ярим йиллик планларини анча ортиғи билан бажариб қўйишди. Мен ҳам улар қатори сутни кўпайтиришга эришиб келяпман. Ҳозиргача йиллик социалистик мажбуриятимни ярмидан ошириб қўйдим.

Совхозимиз дирекцияси ва партия ташкилоти бошқа қишлоқ меҳнаткашлари каби биз сут соғувчиларга ҳам қулай меҳнат шароитлари яратиб бераяпти. Меҳнатта ҳақ тўлаш тартиби ҳам кўнглимиздагидек. Ўтган йили фермамиздаги ҳар бир сут соғувчи, шу жумладан менинг ўзим 1200 — 3000 сўмга етказиб даромад қилдик.

Ҳали фермамизда фойдаланилмай ётган резервлар анчамунча топилади. Ҳаммамиз ана шу резервлардан оқилона фойдаланиб, сут етиштиришни бундан буён тағин ҳам кўпайтириш тадбирларини кўряпмиз.

Ш. САМАДОВА,
Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозининг сут соғувчиси.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Бўка районидаги «Гулистон» колхозининг азамат чорвадорлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Улар давлатга пландаги 51 ўрнига 62,5 тонна гўшт топшириб йиллик планни 122 процент адо этдилар.

Бу ютуқни қўлга киритишда Мустафоқул Ҳайдаров бошлиқ чорвачилик бригадасининг ака-ука Рўзимат ва Эргаш Шаропов, Ғуломиддин Усмонқулов сингари молбоқарлари зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Колхоз чорвадорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб йил охиригача яна давлатга 15 тонна гўшт топшириш учун қўшимча социалистик мажбурият олдилар.

Ф. ЛУТФУЛЛАЕВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ ЗАРБДОР СОҲАСИ

Партиямиз Марказий Комитети экономикамизнинг муҳим тармоғи бўлган қишлоқ хўжалигини — деҳқончилик ва чорвачиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор бериб келмоқда. КПСС XXIII съезди қарорлари, партия Марказий Комитетининг март, октябрь Пленумлари қабул қилган ғоят муҳим тарихий ҳужжатлар коммунистик қурилишнинг бу соҳасини тез суръатлар билан тараққий эттиришда жанговар программа бўлди.

Партия ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари партия кўрсатмаларини амалга ошираборнб, беш йилликнинг ўтган йиллари мобайнида мавжуд қийинчиликларни енгиб, чорва маҳсулотларини бирмунча кўпайтирдилар. Моллар туёғи ошди. Уларнинг маҳсулдорлиги яхшиланди. Деҳқончилик ва чорвачиликнинг кўпгина маҳсулотларига бўлган харид нархлари оширилди. Илғор колхоз ва совхозлар фан ва техника ҳамда тажрибаларга асосланиб, биргина, сутчилик, қўйчилик ва қорамолчиликни эмас, балки гўшт маҳсулотлари етиштиришда бошқа имконият ва резервларни ҳам ишга солмоқдалар. Бундай хўжаликларда қорамоллар, чўчқалар, қўй ва эчкилар, парранда ва балиқчилик сердаромад соҳа бўлиб қолмоқда.

Областимизнинг илғор чорвадорлари моллар туёғини кўпайтириш ва чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштиришда ҳар йили яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар чорвачиликни комплекс ривожлантириш, ихтисослаштирилган бригада ва звенолар ташкил этиш масалалари билан жиддий шуғулланиб, ем-хашак базасини мустаҳкамлашни биринчи ўринга қўймоқдалар. Чунки ем-хашак мўл бўлса, чорва маҳсулотлари ҳам сероб бўлади. Чиноз чорвачилик совхоз-техникумининг ибратли ишлари, хўжаликни юритишнинг илғор методлари, чорвадорлар моддий ва маданий фаровонлигини ошириш йўлида қилинаётган ажойиб ишлар барча колхоз ва совхозларга, чорвадорларга намуна бўлаолади. Совхоз-техникум маъмурияти ҳар бир ишни пухта ўйлаб, перспектив планлаштириб, ҳамма паст-баландликларни ҳисоб-китоб қилиб, ақл-заковот билан олиб бормоқда. Ҳар бир сигир, бузоқ, чорва молининг семириши, белгиланган рационадаги ем-хашак ейиши, маҳсулот бериши доимо кузатиб борилади. Ем-хашак тайёрлайдиган махсус бригадалар бор. Бу ерда ҳамма ўз ишини яхши билади ва қаттиқ масъулият ҳис этади. Совхоз-техникумда чорва моллари туёғи йил сайин ўсиб бормоқда, маҳсулот етиштириш кўпаймоқда.

Областимизда бундай илғор хўжаликлар анчагина бор. Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги», Собир Раҳимов номли колхозлар, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози, Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози ва бошқа хўжаликларда сигирлардан сут соғиб олиш, чорвачилик маҳсулотларини етиштириш соҳасида кўпгина қувончли натижаларга эришилди. Комплекс механизация кенг жорий қилинмоқда. Сут соғувчилар ва молбоқарларнинг меҳнатини енгиллаштириш, уларни моддий рағбатлантиришнинг прогрессив усуллари қўлланилмоқда. «Дамачи» совхозида ва Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида балиқчиликнинг ривожлантирилаётганлиги паррандачилик фабрикаларида тухум, парранда гўшти етиштиришга катта эътибор берилаётганлиги тақдирга сазовордир.

Халқимизнинг кундан-кун ўсиб бораётган талаб ва эҳтиёжлари нуқтаи-назаридан қараганда чорвачилик ҳали ҳам орқада қолиб келмоқда. Бу соҳадаги қолоқликни яқин йиллар ичида тугатиш, чорва маҳсулотларини кўпроқ етиштириш партия ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги ходимлари олдида турган асосий вазифалардандир. Бунга эса моллар туёғини кўпайтириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш йўли билан эришиш мумкин. Масалага бундай ёндошиш, яқин вақт ичида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни анча ошириш ва унинг рентабеллигини яхшилаш имкониятини беради. Доннинг ялпи ҳосилини янада ошириш, пичанзор ва яйловлардан яхши фойдаланиш, фермаларда ишларнинг механизация даражасини кўтариш ва чорванинг наслини яхшилаш бу вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш имкониятини беради.

Партия ташкилотлари колхоз ва совхозларда чорвачиликни ривожлантириш масалалари билан яқиндан, шахсан шуғулланишлари керак. Ҳар бир хўжаликда фермаларнинг аҳволини, чорвадорларнинг меҳнати қандай ташкил этилганлиги, уларга ғамхўрлик ва эътибор қай даражада эканлиги, чорвачилик бинолари қурилишларининг аҳволи, ем-хашак ва озуқа тайёрлашнинг бориши билан доимо қизиқишлари лозим. Афсуски, баъзи район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари бу ҳаётий масалага иккинчи даражали иш деб қарамоқдалар. Шунинг учун ҳам бундай хўжаликларда бир неча йил мобайнида қорамоллар, қўй-эчкилар, сигирлар сони ўсмайди, гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотлар етиштириш бир хилда туради. Кўпгина фермалар, баъзи колхоз ва совхозларда йиллик планларнинг йиллаб бажарилмаётганлиги кечирарли ҳол эмас. Номигагина иш тутиб, кўринишгагина ферма тузиб, аслида эса кўрсаткичлари мутлақо қониқарсиз бўлган ишнинг кимга кераги бор?!

Бизда чорвачиликнинг барча соҳаларини бир маромда ривожлантириш учун ҳамма имкониятлар бор. Паррандачиликни барча колхоз ва совхозларда ривожлантирса бўлади. Балиқ сақлаш учун кўл, ҳовузлар етарли. Чўчқачилик бир маҳаллар хўжаликнинг сердаромад соҳаси бўлган эди. Афсуски, сўнгги йилларда кўпгина жойларда чўчқа боқиш унутиб юборилди. Колхоз ва совхозларнинг, шунингдек районларнинг раҳбарлари ҳақиқий ташаббускор, изчил, барча соҳаларнинг бир маромда ривожланишини таъминлаганларида, бундай аҳвол юз бермас эди. Чорвадорлар ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий, маданий-маиший ишлар талабга жавоб бермайди. Савдо ходимлари узоқ яйловларда табиат қийинчиликларига бардош бериб, халқ манфаати йўлида хизмат қилаётган азамат чорвадорлар ҳақида яхши ғамхўрлик қилмаяптилар.

Бу йилги об-ҳаво шароитида икки-уч йилга етадиган хашак, ем ва озуқа ғамлаш мумкин. Бу иш вақт кутиб турмайди. Халқимизнинг қиш ғамини ёз егин, деган мақоли бор. Агар шу кечаю-кундузда зудлик билан иш кўрмасак, қимматли пайтни қўлдан бой бериб қўйиш мумкин. Ўтган қишнинг қийинчиликларини унутманг. Беда, пичан, ем бўладиган дон маҳсулотларининг, силосбоп ҳамда дағал хашакнинг кўпроқ жамғарилиши, шунингдек омухта озуқа саноатини, озуқа оқсиллари, микроэлементлар ва антибиотиклар ишлаб чиқариш саноатини кенгайтириш тадбирларини ҳозирдан кўришимиз лозим. Комсомоллар фермаларда ишни ўз қўлларига олсинлар. Улар ҳар ишдагидек бу соҳада ҳам илғор ва ташаббускор бўлсинлар.

Чорвачилик — зарбдор соҳа. Уни ривожлантириш халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган вазифадир. Партия ва ҳукуматимизнинг халқимиз моддий фаровонлигини янада яхшилаш, чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштириш ва чорвадорлар ҳақида қилаётган оталарча ғамхўрликларига жавобан янада ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлайлик. Чорва туёғини кўпайтириб, унинг маҳсулдорлигини оширайлик ва мамлакатга гўшт, сут, тухум, жунни мўл-кўл етказиб берайлик. Чорвачилик — қишлоқ хўжалигимизнинг илғор соҳаси бўлсин!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси билан СССР Министрлар Совети Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгашининг шу кенгашга аъзо бўлган мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарлари ҳамда ҳукумат бошлиқлари иштирокида 1969 йил 23—26 апрелда Москвада бўлиб ўтган XXIII махсус сессияси якунлари тўғрисида Совет Иттифоқи делегациясининг ахборотини қараб чиқдилар.

Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ўзаро иқтисодий ҳамкорлигини ривожлантириш проблемалари сессияда қараб чиқилганлиги ҳамда кенгашга аъзо бўлган мамлакатлар ўртасидаги ҳар томонлама хўжалик алоқаларини янада кенгайтиришга ва чуқурлаштиришга қаратилган қарорлар бир овоздан қабул қилинганлиги ҳар бир мамлакатнинг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг қудратини мустаҳкамлаш учун социалистик мамлакатларнинг жаҳон экономикасидаги позицияларини мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидлаб ўтилди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси билан Совет ҳукумати сессияда қабул қилинган қарорларнинг социалистик ҳамдўстлик бирлигини янада мустаҳкамлаш учун ғоят муҳим сиёсий аҳамияти борлигини таъкидладилар.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси билан СССР Министрлар Совети Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгаши XXIII махсус сессиясида СССР делегацияси фаолиятини батамом маъқулладилар ҳамда сессияда қабул қилинган қарорларнинг Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгаши қатнашчиси сифатида Совет Иттифоқига тааллуқли қисмини бажариш юзасидан конкрет тадбирларни амалга оширишни тегишли совет ташкилотларига ва идораларига топширдилар.

ЛЕНИН ЛЕКТОРИЙСИДА

12 майда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Ленин лекторийсида навбатдаги машғулот ўтказилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Р. Қурбонов «Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси — социалистик миллатларни тобора равнақ топтиришнинг муҳим омили» деган мавзуда лекция ўқиди. (ЎзТАГ).

ТОЖИКИСТОН ССРНИНГ СОВЕТ РАЙОНИДАГИ КАНГУРТ СОВХОЗИ ИШЧИЛАРИ, МУТАХАССИСЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИГА

Узоқ муддат давомида жуда кўп ёмғир ёққанлиги натижасида тоғ жинслари ағдарилиб тушганлиги ва одамлар ҳалок бўлганлигидан иборат табиий офат сабабли КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети совхоз ишчиларига мутахассисларига ва хизматчиларига чуқур таъзия билдирадилар.

Ҳалок бўлганларнинг оилаларига ва қариндош-уруғларига қадрдон қариндошларини ва яқин ёр-биродарларини йўқотиб, бевақт оғир жудоликка учраганликлари муносабати билан чуқур таъзия ва ҳамдардлик изҳор қиламиз.

СССР ҳукумати ва маҳаллий республика органлари тоғ қулаб тушганлиги оқибатларини тугатиш ва фалокатдан зарар кўрган кишиларга ёрдам бериш чораларини белгиламоқдалар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ
СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Ўтган йили 110 гектар пахта майдонидан 28 центнердан ҳосил кўтарган Янгийўл районидаги Энгельс номли колхознинг Энгельс участкаси аъзолари бу йил ҳам ишни уюшқоқлик билан бошладилар.

Улар бу йил пахта экиладиган майдонларни деярлик икки марта ошириб 210 гектарга етказишди. Эрта кўкламдан миришкорлик билан ишлаб, ерларни сифатли текислашди. Ҳар гектар ерга минерал ўғитлардан ташқари 8-10 тоннадан маҳаллий ўғит солинди.

Участка аъзолари беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳар гектар ердан пландаги 30 ўрнига 34 центнердан ҳосил кўтаришга сўз беришган. Шунинг учун ҳам улар энг қисқа муддатларда ҳамма майдонларга чигит экиб олишди.

Чигит экишда механизаторлардан Қ. Жантелеев, А. Собитов ва сеялкачилардан Д. Дониёров, А. Тожибоевлар бошқаларга намуна кўрсатиб ишладилар.

Дастлабки ердан ниш уриб чиққан ниҳолларни парвариш қилиш ишлари ҳам бошлаб юборилди.

А. СЕЙДЕМЕТОВ.

ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 12 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — мавсум бошидан ва учинчи стун — бир кунда экил-ган чигит (процент ҳисобида).

ЎРТА ЧИРЧИҚ	100,0	—
ОРЖОНИКИДЗЕ	100,0	—
Янгийўл	99,4	0,2
Бекобод	98,9	1,9
Оққўрғон	98,8	—
Юқори Чирчиқ	97,4	—
Бўка	88,9	0,9
Область бўйича	96,1	0,5

ИЛҒОР КОЛЛЕКТИВ

Пойтахтимиздаги «Учқун» тўқимачилик-галантерия фирмасининг ишчилари ўзаро мусобақани кучайтириб юбордилар.

Улар ўтган йилнинг сўнгги кварталида қўлга киритилган республика енгил саноат министрлиги, тўқимачилик ва енгил саноат ходимлари касаба союзи республика, комитетининг кўчма Қизил байроғини сақлаб қолишга интилмоқдалар.

А. Данилевская, З. Лебедева, М. Исмоилова, А. Толипов ва В. Соседов сингари пешқадамлар сафи кундан-кунга кенгайиб бормоқда. Новаторлар сони ҳам кўпаймоқда. 20 га яқин ихтирочи ва рационализаторлар фирма ютуғига муносиб ҳисса қўшишяпти. Б. Аллаев, А. Садирин, А. Ҳидоятов каби ўртоқларнинг таклифлари ишлаб чиқаришга катта фойда келтирди.

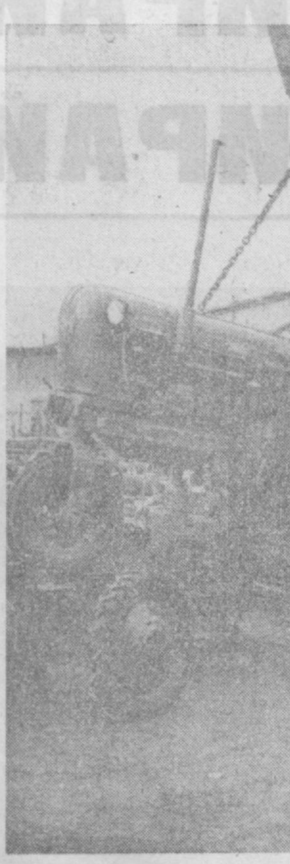

ЎЗБЕКИСТОН трактор-йиғув заводининг меҳнатсеварлари ой сайин кўплаб агрегатлар ишлаб чиқараётирлар. «Т—28 Х4» маркали универсал тракторлар қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун жуда қўл келмоқда. Суратда: тайёр тракторларни темир йўл платформаларига ортиш пайти.

М. Нуриддинов фотоси.

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

КОММУНИСТНИНГ ЎРНИ — ОЛДИНГИ САФДА

КОЛХОЗ бошланғич партия ташкилотининг навбатдаги йиғилиши давом этарди. Орқароқда ўтирган Нишон Ҳамроев сўзга чиққанларнинг гапини диққат билан тинглаб ўтирди-да, кейин у ҳам мажлис раисидан сўз сўради. Минбарга чиқиб ўзи бошлиқ звено аъзолари бажарган ишлар ҳақида, навбатдаги вазифалар хусусида батафсил тўхталди.

Коммунист Н. Ҳамроев ўтган йили ўз ихтиёри билан энг қолоқ участкага ўтиб меҳнат қилабошлаган эди. Илгари бу участкада ҳосилдорлик 9 центнердан ошмасди. Ишбилармон Нишонбой ўз атрофига қалби олов ёшларни тўплаб махсус звено тузди. Иш илмий асосда ташкил этилди.

Ўша йили иш чакки бўлмади. Коммунистлар кўрсатган ғайрат ва шижоат туфайли кам ҳосилли участкадан гектар бошига 22 центнердан пахта ҳосили олинди. Звено бошлиғининг ўзи пўлат бункерлардан салкам 100 тонна «оқ олтин» тўкди.

Серғайрат коммунист Н. Ҳамроев бу йил ўз звено аъзолари билан яна бир қолоқ участкага ўтиб ишлаш истагини билдирди. Улар эски тажриба бўйича янги участкада меҳнатни янгича ташкил этишга киришдилар. 50 гектар пахта майдони сифатли шудгордан чиқарилди. 450 тонна маҳаллий ўғит компост қилинди, суғориш шохобчалари тартибга солинди. Бир сўз билан айтганда, баҳорги экиш кампаниясига ҳамма нарса илгаритдан тахт қилиб қўйилди.

Звено деҳқонлари бу йилги оғир шароитда вақтдан ниҳоятда унумли фойдаланиб, экиш кампаниясини қисқа муддатларда муваффақиятли ўтказдилар. Ҳозир далаларда яшил квадратлар ҳосил бўлган. Звено бошлиғининг сўзига қараганда улар уч йил ичида бу участка ҳосилдорлигини 35 центнерга кўтаришга аҳд қилишган.

Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхози коммунистлари бу йил катта курашга отланишган. Улар пахтадан ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан мўл ҳосил олиб доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини ёруғ юз билан кутиб олишга отланишган.

П. ЭРГАШЕВ.

КОЛХОЗЧИЛАР ТАРҒИБОТЧИСИ

ВЛАДИМИР ДАНИЛОВИЧ олдинига ҳайрон бўлди. Ўзим ёш бўлсам, ёши мендан улуғроқ механизатор, бригадир ва участка бошлиқларига дарс бериш қўлимдан келармикин? Ўшанда колхоз партия ташкилотининг секретари Жамшид Файзуллаев унга далда берди.

Владимир Ким шундай қилиб колхозчилар тарғиботчиси бўлиб қолди. У Юқори Чирчиқ районидаги 23-ўрта мактабга директорлик қилиш билан бирга «Ленинский путь» колхози аъзолари ўртасида катта оммавий-сиёсий ишлар ҳам олиб бораётир.

У раҳбарлик қилаётган тўрт йиллик марксизм-ленинизм асослари мактабида йигирмадан ортиқ коммунист ўз билимини оширяпти. Тўгарак аъзолари КПСС тарихи ва сиёсий иқтисод фани юзасидан белгиланган программани муваффақиятли якунлаб эндиликда диалектик материализмни ўрганмоқдалар.

Яқинда ўртоқ В. Ким «Марксча-ленинча философия предмети» деган темани ўтди. Бу дарсда пропагандист фалсафадаги икки асосий оқим, марксча-ленинча философиянинг партиявийлиги ва унинг бошқа фанларга муносабати масалаларини содда ва равон тилларда тингловчиларга тушунтириб берди.

Тингловчилар фалсафага қизиқиб қолишди. Пропагандист берган саволларни улар ниҳоятда ишчанлик билан ечишга тиришишди. Колхоз хўжалик ишлари мудири Муса Мумбеков, гараж мудири Ким Ен Нам, 6-бригада бошлиғи Ким Бен Дю, 8-бригада бошлиғи Тошбой Эшов ўртоқлар пропагандист саволларига қониқарли жавоб қайтаришди.

Моҳир пропагандист Владимир Данилович бир нарсага одатланган! У ҳар гал машғулотдан олдин беш-ўн минут халқаро мавзуларда тингловчиларга ахборот беради. Бунда у кўргазмали қуроллардан фойдаланади, қўшимча қандай адабиётлар ўқиш лозимлигини айтади. Бу билан у тингловчиларга марксча-ленинча назарияни чуқур сингдириш билан бирга шу куннинг янгиликларидан ҳам уларни хабардор қилиб боряпти.

Т. ҲАКИМОВ.

ЁШЛАР ТАРБИЯСИГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ 12-ўрта мактаб партия ташкилоти ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашга алоҳида эътибор беряпти.

Мактаб партия ташкилоти ҳисобидаги 14 коммунистнинг ҳар бири бирор жамоатчилик иши билан банд. Аввало ўқитувчиларни сиёсий-ғоявий жиҳатдан чиниқтиришга эътибор кучайтирилган. Мактабда ташкил этилган сиёсий ўқишга коммунист Кимёхон Рашидова бошчилик қиляпти. Тўгарак аъзолари доҳий ҳаёти ва унинг революцион фаолияти, партия тарихи, сиёсий иқтисод фанларини алоҳида муҳаббат билан ўрганмоқдалар.

Партия ташкилоти ўз йиғилишларида илғор ўқитувчилар тажрибаларини оммалаштириш, тўгараклар ишини яхшилаш, деворий газеталар жанговарлигини оширишга ҳам алоҳида эътибор беряпти. Мактабда ҳозир ўндан ортиқ фан тўгараклари ишлаб турибди. Айни пайтда мактаб ота-оналар университети ҳам таълим-тарбия ишларини яхшилашда ижобий роль ўйнаяпти.

Ўтган давр ичида коммунист ўқитувчилардан М. Зоҳидов «В. И. Ленин коммунистик тарбия тўғрисида», М. Тожиева «Н. К. Крупская халқ маорифи ҳақида», С. Мақсудов «Оила ва мактабда ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш» деган темаларда мазмунли лекциялар ўқидилар.

Мактабдаги 130 га яқин комсомол аъзолари ҳам таълим тарбия ишларини жонлантиришда коммунистларга яқиндан ёрдам бераётирлар. Комсомол ва пионер ташкилотлари ишига коммунистлардан М. Зоҳидов ва Ш. Расулова ўртоқлар раҳбарлик қилишяпти.

Коммунистлар олиб бораётган оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар қувончли натижалар беряпти. Ўтган йили 90 процент ўқувчи ҳамма фанлардан тўла ўзлаштиришга эришди. 1969 йилда бу рақам 94 процентга кўтарилади. Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига ўқувчиларнинг 100 процент ўзлаштиришига ҳаракат қилинмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

МАЛАКА ОШИРИШ МАРКАЗИ

Тошкент, Баранов кўчаси 40-уй... Бу адрес республика енгил саноат корхоналари раҳбарлари, иқтисодчилар, тикувчилик, пойафзал, трикотаж, ипак-йигирув фабрикалари ва комбинатлари технологлари ҳамда мутахассисларига маълум. Сўнгги икки йил ичида бу ерда қатор завод ва фабрика мутахассислари ўз малакаларини оширдилар.

Бир ойлик бу курсларда машғулотлар енгил саноат мутахассисларига жуда кўп соҳаларда назарий ва, амалий ёрдам бермоқда. Талабалар корхоналарни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказиш методикасини, аниқ экономикани, корхоналар фаолиятини иқтисодий анализ қилиш йўлларини, меҳнатни илмий уюштириш, янги техника ва илғор технологияни жорий қилишни ўрганмоқдалар. Айни вақтда илғор енгил саноат корхоналарининг иш тажрибалари ҳақида лекциялар тинглашади.

Ҳозир бу курсларда 300 га яқин киши ўз билимини кенгайтиряпти. Юзлаб мутахассислар ва раҳбар ходимлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олишяпти. Уларга Тошкентдаги олий ўқув юртларининг олимлари, министрликлар, завод ва фабрикаларнинг мутахассисларидан иборат 500 дан ортиқ киши турли соҳалар бўйича дарс бермоқдалар.

Белгиланган тартибга мувофиқ, ҳар бир завод ёки фирма ҳар ойда раҳбар ходимларнинг маълум қисмини малака ошириш курсларига юбориб туриши керак. Айрим корхоналарда бунга амал қилинмаяпти. 2-тикувчилик фабрикаси, «Қизил тонг» фирмаси ва бошқа қатор корхоналар шулар жумласидандир.

Шу вақтгача курслар ўз биносига эга эмас. Шундай иморат қуриш учун маблағ ажратилган. Лекин уни бажарувчи қурилиш ташкилотини топиш қийин бўляпти. Шунинг учун, ҳам бу масалада республика Енгил саноат министрлиги курсларга амалий ёрдам бериши керак. Курслар ўз олдида турган вазифани муваффақиятли бажариши, фойдали ва муҳим фаолиятини бенуқсон олиб бориши учун барча шароитларни яратиб бериш лозим.

Б. АЛЕКСАНДРОВ.

ДАСТЛАБКИ МУЛОҲАЗАЛАР

Колхоз (қишлоқ хўжалик артели)нинг янги намунали Устави лойиҳаси эълон қилинди. Яқинда мухбиримиз Бўка районидаги бир қатор колхозларда бўлиб, янги Устав лойиҳаси тўғрисида хўжалик раҳбарлари билан суҳбат ўтказди.

— Колхознинг янги намунали Устав лойиҳасини ўқиб, зўр қаноат ҳосил қилдим. Бир ўқиб чиқишдаёқ, унинг анча мукаммаллашганини пайқаб олиш мумкин. Ҳамма нарса ҳисобга олинган, — дейди «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси Юнус Тўлаганов. — Колхоздаги барча ишлар кўпчилик билан ҳал қилинади. Баъзи бир муҳим масалаларни умумий мажлиснинг қарори билангина бажариш мумкин. Аммо, баъзан сира кечиктириб бўлмайдиган масала чиқиб қолади. Устав лойиҳасида шунақа масалаларни колхознинг бригадаларидаги мажлисларда сайланган вакиллар йиғилишида ҳал қилиш кўзда тутилади. Бу жуда яхши. Илгари биз шундай масалалар чиқиб қолса, ўзимизча умумий мажлисни кутмай ҳал қилиб юборар эдик.

Сўнгра лойиҳада меҳнатга ҳақ тўлашда колхозларга кенг ҳуқуқ берилган. Масалан, 27-моддада бундай дейилади: «Колхозда меҳнатга ҳақ тўлашнинг ё бажарилган ишлар ҳажми, етиштирилган маҳсулот учун ишбай усули, ёки аккорд-мукофот усули ё бўлмаса белгиланган баҳолар ва ставкалар асосида вақтбай усули қўлланилади». Бунда колхоз учун фойдали бўлган ҳамма усуллардан фойдаланиш рад этилмайди.

Колхозчиларга «Хизмат кўрсатган колхозчи», «Фахрий колхозчи» деган унвонлар берилиши ўзини кўрсатган кишиларни ҳартарафлама ардоқлаш демакдир. Меҳнатда чиниқиб шундай унвонга сазовор бўлган кишиларга алоҳида значок берилса, деймаи.

«Ленин йўли» колхозининг раиси Ислом Бўрихўжаев бундай деди:

— Янги Устав лойиҳаси бизни қувонтирди. Неча йиллардан бери колхоз ҳаётида юз берган ўзгаришлар, янги талаблар ҳисобга олинган. Жумладан, колхозчилар уставга мувофиқ томорқага, мол, қўй боқиш ҳуқуқига эга. Бироқ улар етарли ем-хашакка эга эмаслар. Янги Устав лойиҳасида колхоз колхозчиларни ем-хашак билан таъминлаши кўзда тутилади. Бизнинг шароитимизда шундай имконият йўқ. Колхозимизда 2059 гектар ер бор. Шундан 1685 гектарида пахта етиштирилади. 50 гектар полиз, 40 гектар шоли, 150 гектар ерда беда бор, холос. Беда майдони пахтага нисбатан 8—9 процентни ташкил этади. Бундан кўриниб турибдики, колхозчиларни ем-хашак билан таъминлаш учун колхозда лоақал алмашлаб экиш тўла жорий этилиши керак.

КОЛХОЗНИНГ НАМУНАЛИ УСТАВИ ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАДА

Ваҳоланки, планлаштириш вақтида булар ҳисобга олинмайди. Бизнинг фикримизча, планлаштиришда колхоз Уставида кўзда тутилган тадбирларга тўла риоя қилиниши лозим.

Сўнгра, янги Устав лойиҳасида ҳар кварталда колхоз умумий мажлиси ўтказилиши тавсия этилади. Биринчи кварталда мажлис ўтказиш учун эҳтиёж йўқ.

«Партия XIX съезди» колхози партия ташкилотининг секретари, тафтиш комиссиясининг раиси ўзаро янги Устав ҳақида суҳбатлаша бошладилар.

— Бизнинг Қорақўйли қишлоқ Советининг 1400 сўм пули бор экан, медпункт қуришга етмайди. Шунақа пайтда, янги Уставга мувофиқ, қишлоқ Совети билан колхоз ўз маблағини бирлаштириб, медпункт қурса бўлар экан, — деди партком.

Тафтиш комиссиясининг раиси Мажид Қўшбоев дарҳол сўради:

— Икки ташкилот маблағини бирлаштириб медпункт қурса, бино қайси бирининг балансида туради?

— Янги Устав лойиҳасининг 19-моддасини ўқиб кўринг. Унда шундай дейилган: «Колхоз колхозчилар умумий йиғилишининг қарорига асосан шерикчилик асосида маданий-маиший бинолар қуриш, ободончилик ишларини амалга ошириш ҳамда колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришга ва колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга қаратилган бошқа тадбирларни ўтказиш учун ўз маблағларининг бир қисмини меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари, совхозлар ҳамда бошқа давлат ва кооператив маблағлари билан бирлаштириши мумкин».

— Бу ерда маблағларни бирлаштириш айтилган, холос. Шу ҳақда савол берсак бўлар экан.

Ҳозир колхозчилар янги Устав лойиҳасини ўқиб, шундай фикрлашиб турли ҳил мулоҳаза юритмоқдалар. Мунозара давом этмоқда.

ЯНГИЙЎЛ районидаги Ниёзбоши қишлоғи борган сари обод бўлмоқда: Суратда: қишлоқ марказида қад кўтарган маданият саройи.

О. Қозоқбоев фотоси.

КЛАССИК АСАР

(В. И. ЛЕНИННИНГ «МАТЕРИАЛИЗМ ВА ЭМПИРИОКРИТИЦИЗМ» АСАРИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

В. И. Лениннинг буюк хизматларидан бири шундаки, у янги тарихий шароитда-империализм ва пролетар революциялари даврида — фаннинг буюк муваффақиятларини якунлади, уни ишчилар синфининг кураш тажрибалари асосида умумлаштириб, марксизмнинг барча таркибий қисмларини ижодий тарзда ривожлантирди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг қарорида бундай дейилади: «Ленин диалектик ва тарихий материализм позицияларини муросасиз қаттиқ туриб ҳимоя қилди, энг янги табииёт илми кашфиётларини фалсафий жиҳатдан чуқур умумлаштирди, ижтимоий фикрни ижтимоий практикада, ҳозирги замон фани ютуқларида жуда яхши тасдиқлайдиган янги хулосалар билан бойитди. Ленин асарларининг нурафшон саҳифалари ҳозирги кунда ҳам ўз актуаллигини сақлаб қолмоқда».

Дарҳақиқат, Маркс, Энгельснинг асарлари каби В. И. Лениннинг нодир асарлари ҳам кенг халқ оммаси учун, бутун прогрессив инсоният учун деярли тенгги бўлмаган илмий идеялар, революцион тажрибаларнинг улкан хазинаси, ғоят катта ғоявий бойликдир. Ана шу ғоявий бойликлардан бири —улуғ доҳийнинг «Материализм ва эмпириокритицизм» асари ҳисобланади. Бу гениал асар бундан 60 йил муқаддам, 1909 йилнинг май ойида Москвада нашр қилинди.

Лениннинг бу асари турли хилдаги икки революцияни — 1905 ва 1907 йиллардаги сиёсий революция билан табиатшунослик ва физикадаги юз берган янги революцияни фалсафий жиҳатдан умумлаштириш асосида яратилди. Маълумки, бу даврда биринчи рус революцияси мағлубиятга учраб, Столипин реакциясининг оғир йиллари бошланган эди. Контрреволюция ва буржуазиянинг бирлашган кучлари пролетариатнинг сиёсий ва оммавий ташкилотларига қарши террор ва репрессияни кучайтириш билан чекланмай идеология фронтида ҳам ҳужумга ўтди.

Революциянинг интеллигенциядан иборат муваққат йўлдошлари орасида тушкунлик, марксизмга хиёнат қилувчи ренегат (муртод)-лар пайдо бўлди. Булар орасида рус социал-демократиясига мансуб бўлган П. Юшкевич, Н. Валентинов, А. Богданов, В. Базаров ва бошқалар бор эди. Улар марксизмга, унинг философик назарий асоси — диалектик ва тарихий материализмга қарши «танқид»ни авж олдириб юбордилар. Бу танқид марксизмни «ҳимоя қилиш», уни «тўлдириш» ва «яхшилаш» байроғи остида яшириниб қилинган мунофиқона танқид эди. Бу танқид ўша вақтда Ғарбий Европада кенг тарқалган идеалистик эмпириокритицизм философиясининг илм-фанга, материализмга қарши умумий ҳужуми билан қўшилиб кетди.

Эмпириокритицизм («Танқидий тажриба») философиясининг асосчилари австриялик физик, философ Эрнест Мах (1838—1916) ва немис философи Рихард Авенариус (1834—1896) эдилар. Махистлар моддий дунё киши онгидан ташқарида, киши онгига боғлиқ бўлмаган ҳолда яшашини ҳамда табиат, жамият ривожининг қонунларини инкор қилдилар. Улар табииёт фанларида очилган янги ихтиролардан ғоят реакцион хулосалар чиқариб, «материя», «сабабиёт», «зарурият» каби фалсафий категориялар «илмий эмас», тажрибани мазкур тушунчалардан «тозалаш» керак, деб даъво қилдилар. Шу тариқа махистлар, эмпириокритиклар, эмпириомонистлар марксизмга ва революцион дунёқарашга қарши қутириб юриш бошладилар.

Бу ҳолатларнинг ҳаммаси марксистлар олдига кечиктириб бўлмайдиган қуйидаги энг муҳим, тарихий вазифаларни қўйди: биринчидан, марксизм ва унинг назарий асосларини қатъий ҳимоя қилиш ва фалсафий идеализмни ғоявий жиҳатдан тор-мор келтириш; иккинчидан, Ф. Энгельс вафотидан кейинги даврда, фан оламида, айниқса физикада очилган янги, илмий кашфиётларни ишчилар синфининг кураш тажрибалари асосида фалсафий жиҳатдан умумлаштириш; учинчидан, Коммунистик партиянинг назарий асосларини такомиллаштириш ва шу асосда диалектик-тарихий материализмни янада ривожлантириш лозим эди. Бу улугвор вазифаларни В. И. Ленин ўзининг «Материализм ва эмпириокритицизм» асарида шараф билан бажарди.

Асарнинг дастлабки уч боби эмпириокритицизмнинг билиш назариясини танқид қилишга ва диалектик материализмнинг билиш назариясини асослаш ҳамда ривожлантиришга бағишланган. Бунинг сабаби шунда эдики, империализм даврида фалсафа соҳасида материализм билан идеализм ўртасидаги курашнинг маркази асосан гносеология соҳасига кўчирилган эди. Гносеология—билиш назариясининг барча масалаларида, деган эди В. И. Ленин, материализм билан идеализм ўртасида муросасиз кураш боради, бу кураш асосида эса материя бирламчими ёки онг бирламчими, деган савол ётади.

Махистлар фалсафанинг асосий масаласига эътибор бермай, ўзларининг хато ва реакцион концепцияларини материализмдан ҳам, идеализмдан ҳам устун қўйиб, уни фалсафада қандайдир «энг афзал» учинчи оқим деб кўрсатишга уриндилар. Ҳақиқатда эса бу фалсафа аллақачонлар материализм, фан, практика рад этган ўтмишдаги субъектив идеализмнинг эски увадаларининг гўё «янги» фалсафий терминлар билан ниқобланган бир кўриниши эди.

Махистлар инглиз субъектив идеалистлари Беркли билан Юмнинг изидан бориб, киши онгидан мустақил тарзда мавжуд бўлган объектив реалликни ҳам, табиатнинг инсонгача мавжуд эканлигини ҳам инкор қилдилар; дунё сезгилар комплексидан иборат, деб ишонтирмоқчи бўлдилар. Шундай қилиб, махистларнинг асосий даъвоси — дунё бизнинг ҳисларимиздан иборат, деган даъводир. Бу даъвони улар «элемент» сўзи билан, «боғлиқ бўлмаган қатор», «координация ва интроекция» назариялари билан ниқоблаб, фалсафанинг асосий масаласини субъектив идеализм мавқеида туриб «талқин қилдилар», табиат, материя бирламчи эмас, балки онг, сезгилар бирламчидир, деб ҳисобладилар.

Махистлар материализмга, фанга практикага қарама-қарши ўлароқ, мия тафаккур органи эмас, тафаккур миянинг маҳсули ва ҳатто унинг физиологик функцияси ҳам эмас, деб даъво қилиб чиқдилар. Уларнинг фикрича инсон мия бўлмаса ҳам фикр қила олар эмиш. Ленин махистларнинг бу кулгили фалсафасини танқид қилиб, уни миясиз фалсафа, деб лаънатлади. У ўз асарида Ф. Энгельснинг «Анти-Дюринг», «Людвиг Фейербах ва немис классик фалсафасининг охири» деган китобларидан кўплаб далиллар келтиради ҳамда Энгельснинг тафаккур ва онг инсон миясининг маҳсулидир, ўзимиз ҳам мансуб бўлган, биз ҳиссимиз билан идрок қиладиган моддий дунё бирдан-бир ҳақиқий дунёдир, бизнинг онгимиз ва тафаккуримиз қанчалик ғайри-табиий бўлиб кўринса ҳам, моддий, жисмоний органнинг, миянинг маҳсулидир, деган материалистик қарашларини асослаб фалсафанинг асосий масаласини тўғри ва илмий ҳал қилиш намунасини кўрсатди.

Владимир Ильичнинг фандаги буюк хизматларидан бири шундаки, у, марксизмга ва табиатшуносликнинг янги ютуқларига суяниб, диалектик материализмнинг асосий категорияларидан бири бўлган материянинг фалсафий тушунчасини мукаммал таърифлаб берди. «Материя объектив реалликни ифодалайдиган философик категория бўлиб, бу объектив реалликни инсон ўз сезгилари билан идрок қилади, бу объектив реаллик бизнинг сезгиларимизга боғлиқ бўлмаган ҳолда мавжуддир, бизнинг сезгиларимиз ундан копия олади, сурат олади ва уни акс эттиради» (14 том, 135 бет).

В. И. Ленин ўзининг бу машҳур асарида материянинг яшаш шакллари бўлган — ҳаракат, фазо ва вақт ҳақидаги диалектик материализм таълимотини ҳам ҳар томонлама чуқур асослаб берди ва ривожлантирди. У, эмпириокритикларнинг ҳаракатни материясиз тасаввур қилувчи, фазо билан вақтни эса сезгилар комплекси, деб ҳисобловчи барча даъволарига қақшатғич зарба берди; материя, ҳаракат, фазо, вақт ажралмас, ўзаро диалектик бирликда эканлигини исботлади. «Оламда, — деб ёзган эди Ленин, — ҳаракат қилувчи материядан бошқа ҳеч нарса йўқдир, ҳаракат қилувчи материя эса фақат фазо ва вақтда ҳаракат қилади» (ўша том, 188-189-бетлар).

В. И. Ленин фан соҳасидаги янги кашфиётлардан танқидий-ижодий тарзда фойдаланиб, ўз асарида материалистик билиш назариясини янада ривожлантирди, у, махизмга қарши шиддатли курашда моддий олам ва унинг ривожланиш қонунларини билиш мумкинлигини исботлади; инъикос назариясини, воқеликни билишнинг диалектик йўлини ва ҳақиқат тўғрисидаги марксистик таълимотни чуқур асослаб берди.

Эмпириокритиклар ва уларнинг Россиядаги мухлислари фалсафа

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАР ТАЖРИБА-СИНИ ОММАЛАШТИРАЙЛИК

СОЙЛИҚ АЗАМАТЛАРИ

Бўстонлиқ районидаги «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози чорвадорлари 2428 бош мол, қўй, йилқи ва чўчқани асосан қишдан эсон-омон олиб чиқдилар.

Колхозчилар чорвани қишдан омон олиб чиқишда жонбозлик кўрсатган Жуман Пўлатов, Норқўзи Назарматов, Шойи Набиев, қўйчиликда ишлаган Исмоил Турсунбоев, Рахимбой Қосимбоев, Туроб Абдураҳимовларнинг номини фахр билан тилга оладилар.

Мана энди баҳор келиб, қўзилатиш кампанияси ўтиб бораётган айни кунларда ҳам бу колхоз чорвадорлари бўш келишмаяпти. Қўзи олишда улар бошқа хўжаликларга нисбатан юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар.

План бўйича бу йил қўйлардан 1080 та қўзи олиниши лозим эди. Ҳозиргача эса 1063, яъни қўйларнинг ҳар 100 бошидан, 105 тадан қўзи олинди. Жаъми 1200 тага етказилади.

Айни кунларда бир қатор чўпонлар ўз меҳнати, эл ишига садоқати билан кўпчиликка танила бошладилар. Дарҳақиқат, бу йилги шароитда уларнинг иш натижалари кўпларга намуна ва ибрат бўла олади. Мана шундай чўпонлардан бири Абдулла Назировдир. У ўз отаридаги туққан совлиқларнинг ҳар юз боши ҳисобига 110 тадан қўзи олиб, энг юқори кўрсаткичга эришди. Унинг отарида ҳали ҳам қўзи олиш давом этмоқда.

Колхоз чорвадорлари бу йил кўпроқ чорва маҳсулотлари етиштириш ва сотиш мажбуриятини олганлар. Масалан, 82 ўрнига 90 тонна гўшт, 282 ўрнига 300 тонна сут, 65 ўрнига давлатга 70 центнер ингичка толали жун сотиш мажбуриятини олганлар. Бундан ташқари, колхозда чорва туёғини кўпайтириш чоралари кўрилмоқда. Чунончи, план бўйича бу йил қорамол 770 бош бўлиши керак. Улар қорамоллар сонини 800 бошга етказиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Қўйлар, йилқилар ҳам шу хилда кўпайтирилади. Мана шу ҳақда колхоз раиси Нортожи Гулматов билан суҳбатлашдик.

— Чорва туёғини камайтирмаган ҳолда кўпроқ гўшт тайёрлаш учун ҳозир қатор тадбирларни амалга оширмоқдамиз. — деди раис. — Бу тадбиримиз гўштга топшириладиган қора молларни 250-260 ўрнига 300 килограмм, қўйларни 39-40 ўрнига 50 килограмм семизликка етказишдир. Шундай қилсак, анчагина мол туёғи сақланиб қолади. Чунки илгари гўштга сотиладиган ҳар бир қорамолнинг ҳам, қўйнинг ҳам тирик вазни бунчалик бўлмас эди. Гўштга топшириладиган молларни яхши семиртиргандан кейингина сўйишга юбориш моллар туёғини сақлаб қолишда энг катта резервдир.

Раис яна бундай деди:

— Бўрдоқига боқиш учун 100 бош қорамол, 1000 бош қўй ажратдик. Улар алоҳида боқилади. Лозим миқдорда ем-ҳам берилади. Бундан ташқари, чўчқаларни 100 килограммга етказиб гўштга топширишни мўлжаллаяпмиз. Шулар ҳисобига гўшт ҳам, молларнинг сони ҳам ортиб бораверади.

Чорвачиликда моллар туёғини кўпайтириш, кўп ва семиз гўшт етиштиришда арзон ем-хашак мўл бўлиши керак. Бусиз чорвачиликни ривожлантириш мумкин эмас. «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозида арзон ем-хашак тайёрлашга ҳам алоҳида эътибор берилаяпти. Бу йилги қишдан молларнинг эсон-омон чиқишида ем-хашак ва силос етарли тайёрлангани катта роль ўйнади. Шунинг учун ҳозир колхозда ем-хашак жамғаришга алоҳида аҳамият бериб тайёрлик ишлари олиб борилмоқда.

Бултур чорва учун 2000 тонна силос, 1470 тонна дағал хашак тайёрланган эди. Бу йил улар бир ярим йиллик миқдорда ем-хашак ва кўплаб силос тайёрлашни кўзда тутиб иш олиб бормоқдалар. Шу ниятда 100 гектар ерга маккажўхори экиб қўйилди. Ундан 3000 тонна силос бостирилади.

Бу йил намгарчилик сероб, табиий пичан кўп бўлади. Улар шуни назарда тутиб 1700 тонна пичан тайёрлашга қарор қилганлар. Шунинг учун ҳозир пичан ўриш учун 2 та трактор, 2 та от косилкаси, 3 та хашак кўтарадиган, 2 та хашак тўплаб берадиган машина ва бошқаларни тайёрлаб қўйилди.

«Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхозининг чорвадорлари янги марраларни эгаллаш, бу йилги шароитда мўл-кўл маҳсулот етиштириш билан бирга чорва туёғини кўпайтириш учун ана шундай амалий тадбирларни кўрмоқдалар.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ПАРРАНДАЧИЛИК ФАБРИКАСИДА

Бўзсув соҳилида бўй чўзган Қорасув паррандачилик фабрикаси олис-олислардан ҳам кўзга яққол ташланиб туради. Фабрика қурилиши янги бошланган кезлар Тўйчи аканинг ёдида. Ўшанда бу теварак-атроф ташландиқ қир-адирлардан иборат эди.

Корхона ишга туширилган дастлабки йили 3 миллион дона тухум ва уч тонна парранда гўшти етиштирилди. У кезлар асосий ишлар қўлда бажарилар, унумдорлик анча паст эди. Бош инженер Т. Ортиқовнинг ташаббуси билан жараёнларни механизациялаш ишлари бошланиб кетди. Қўшимча ишлаб чиқариш корпуслари қад кўтарди. 18750 товуқ сиғадиган хона, 20 минг жўжага мўлжалланган корпус фойдаланишга топширилди. Батарея цехида 40 дона «КБЭ—1Д» агрегати ўрнатилиб ҳар сменада 80 минг жўжа боқиладиган бўлди.

Қорасув паррандачилик фабрикаси коллективи шу кунларда доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг шонли 100 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш иштиёқида ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдиряпти.

А. ҚУРБОНОВ.

КАЛИНИН районининг хўжаликлари чорвачиликни ривожлантириш ва маҳсулдорлигини оширишга борган сари эътиборни кучайтиряптилар, Ўплаб чорвадорлар мол боқувини яхшилаб, кўплаб сут соғиб олмоқдалар. Суратда (чапда): Собир Раҳимов номли колхозининг илғор сут соғувчиси Муҳаббат Толипова. У йил охиригача ўз боқимидаги ҳар бир соғин сигирдан 2545 литрдан сут топширишга аҳд қилган ҳолда меҳнат қиляпти. (Ўнгда) «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг қорамоллар фермасида.

А. Тўраев, А. Абалян фотолари.

СУТ БУЛОҒИНИ ЯРАТАЁТГАНЛАР

Чорвадорлар муҳим синовдан ўтдилар. Қишнинг оғир қийинчиликлари енгилиб, чорва молларнинг туёғи сақлаб қолинди. Қорамоллар иссиқ молхоналарда сақланди, ем-хашак узилмади. 495 бош қорамолнинг ҳаммаси ўрта семизликда қишдан чиқарилди. Ҳозир уларнинг сони 500 дан ошиб кетди. Сигирлар ҳам кўпайди. Пландаги 193 ўрнига 196 бош соғин сигир боқиляпти.

Қишнинг совуқ кунларида ҳам кунига 400—500 литрдан серқаймоқ сут жўнатиб турилди. Эндиликда сут соғиб олиш қиш давридагига нисбатан икки бараварга кўпайди. Кунига 130 сигир соғиляпти. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти чорвачиликни ишчан, тиниб-тинчимас, серғайрат кишилар ҳисобига мустаҳкамлаяпти. Бу ерда тушунтириш ишларининг яхши йўлга қўйилиши сабабли кўпгина ўқувчилар 10-синфни битиргач, шу ернинг ўзида ишга қолдилар. Хатира Нақалова, Азиза Ҳолиқова каби ёшлар ана шулар жумласидандир. Улар мол боқиш, сигир соғишни қисқа вақт ичида ўзлаштириб олдилар. Эндиликда сут булоғи анча кўпайди. Ўтган йили колхоз бўйича ўртача ҳар бир соғин сигирдан 1760 литрдан сут соғиб олинган эди. Юқорида номлари зикр этилган лобар қизлар эса ҳар бир сигирдан 2706 литрдан сут топширишиб, ваъдаларининг устидан чиқдилар. Бу йил чорвадорлар ўтган йилдагидек улкан марраларни эгаллаш йўлида астойдил ишлаяптилар. Сут булоғини кўпайтиришда Файзулла Қорахўжаев, Лутфулла Юнусов каби молбоқарларнинг ҳам ҳиссаси каттадир.

Фермада бўрдоқичиликка ҳам катта эътибор бериляпти.

Лекин, биринчи кварталда гўшт топшириш кўнгилдагидек бўлмади. Топшириқ 86 процентда қолди. Бунга асосий сабаб шу бўлдики, чорвадорлар молларнинг белгиланган семизликда бўлишига эриша олмадилар. Эндиликда ана шундай камчиликни такрорламаслик ва иккинчи кварталда пландагига нисбатан ортиқча гўшт топшириш чоралари кўрилмоқда.

Айниқса, озуқа рационини кўпайтиришга ҳаракат қилиняпти. Бўрдоқига қўйилган моллар бир кеча-кундузда 700 граммгача семирмоқда. Хўжаликда чорва маҳсулотининг таннархини камайтириш ҳамманинг диққат ва эътиборида турибди. Борган сари гўшт, сут етиштиришга кетаётган сарф-харажатлар камайиб бормоқда.

Чорвадорлар ҳар йилгидек бу йил ҳам кўплаб ем-хашак жамғариш учун ҳозирдан бошлаб енг шимардилар. Бедапоялар кенгайтирилди, эскилари парвариш қилиняпти. Беда ўриш, хашак жамғариш кучайиб кетди. Чорвадорлар биргина Аччиққўл массивининг ўзидан 200 тонна хашак жамғаришни планлаштирдилар. Ферма техника билан қуролланган. Учта пичан ўриш, битта йиғиш, иккита прессловчи машина бириктиб қўйилган.

Биз ферма мудири Ҳакимжон Фозилов билан суҳбатлашдик. У чорвадорларнинг ҳар бир кундан унумли фойдаланган ҳолда ишлаётганликлари ҳақида кўпгина фактларни айтиб берди. Чорвачиликни хўжаликнинг сердаромад, нуқул фойда берадиган соҳаларидан бирига айлантириш учун улар ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

М. ҒОЗИЕВ,
Чиноз. Карл Маркс номли колхоз.

БАЛИҚ — ЕТТИ ХАЗИНАНИНГ БИРИ

Хўжалигимизда етти хазинанинг бири — балиқчиликни ривожлантиришга ҳар қачонгидан ҳам жиддий эътибор берилмоқда. Шу мақсадда илгарилари пасқам, ботқоқлик ва қамишзорлардан иборат бўлган майдонлар ўзлаштирилиб, балиқ боқиладиган кўлларга айлантирилаётир.

Бу йил хўжалигимизда балиқ боқиладиган кўл майдонларини 270 гектарга кенгайтириб, кўллар сонини 13 тага етказдик. Бу албатта чегара эмас. Биз балиқчиликни кенг кўламда ривожлантиришга қаттиқ бел боғлаганмиз. Ҳозир яна 30 гектар ерда кўллар ташкил қилаяпмиз. Чунки балиқчилик мўл даромад манбаи экан. Буни бирнеча йиллардан бери тажрибада синаб келмоқдамиз.

Хужалигимизда бошқа колхоз ва совхозларда чорвачилик ва паррандачиликни ривожлантириб, мўл даромад олинаётганлиги каби етти хазинанинг бири балиқчиликни кенг ривожлантириб, ундан биз ҳар йили катта даромад олмоқдамиз. Масалан, ўтган йили апрель ойида кўлларга ташланган балиқлар октябрь ойига қадар тўйимли озуқалар билан боқилиб, давлатга планда кўрсатилган 360 тонна ўрнига 389 тонна балиқ етказиб бердик. Шунингдек, балиқчиликдан 55 минг сўм соф фойда олинди.

Бу йил 400 тонна балиқ топшириш ва балиқчиликдан 60 минг сўм даромад олиш мўлжаллаянпти. Бу йил кўлларга ўтган йилдагидан анча кўп миқдорда ва тез кўпаядиган, барвақт етиладиган балиқлар ташладик. Шу кунларда бу балиқларга кунжара, кепак ва витаминга бой ҳар хил ўт-қамиш каби тўйимли озуқалар бериб боқмоқдамиз. Балиқларни тез етилтириб семиртиришда Х. Райимов, Н. Мамажонов ва Э. Бўрибоев ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳозирданоқ яхши натижаларга эришмоқдалар.

Улар бошчилик қилаётган бригада аъзолари Иттифоқимиздаги илғор балиқбоқарлар тажрибасини қўлланиб, балиқ махсулотларини янада кўпайтиришга ҳаракат қилаётирлар ва август, сентябрь ойлариданоқ давлатга балиқ етказиб бериш тадбирларини кўраётирлар.

Хўжаликда балиқбоқарлар учун барча қулай шароитлар ҳам яратиб берилган. Клуб, кутубхона, шинам дала шийпонлари балиқ боқарлар хизматида. Бундан ташқари, 50 гектарлик боғ балиқ боқарлар сайргоҳига айланган. Бўш вақтларида балиқчилар бу ерларда сайр қилиб мароқли хордиқ чиқарадилар. Оқшом пайтлари эса, клуб ва кино-театрларда бўлиб, турли кинофильмлар томоша қиладилар. Бу қулай шароитлар балиқчиликни ривожлантиришда албатта катта аҳамиятга эга.

Қ. ШАРИПОВ,
Калинин районидаги «Дамачи» балиқчилик хўжалигининг директори.

бош масаласининг иккинчи томонини талқин этишда ҳам (яъни одам моддий олам ва унинг қонуниятларини била оладими ва билиш процесси қай тарзда юз беради, деган масалада ҳам) субъектив идеализм мавқеида турдилар. Улар инглиз файласуфи Юм билан немис файласуфи Кантнинг агностицизмига ёпишиб олиб, объектив олам ва унинг қонуниятларини билиш мумкинлигини инкор этдилар, дунё фақат сезгиларимиздагина мавжуддир, сезгиларимиздан ташқаридаги нарсалар ва ҳодисаларнинг моҳиятини биз била олмаймиз, деб даъво қилдилар. В. И. Ленин ўз асарида бу даъволарга зарба бериб, агностицизмнинг реакцион моҳиятини фош қилиб ташлади.

Агностицизм — ҳозирги замон буржуа фалсафасининг назарий асосидир. Буржуа фалсафасидаги барча идеалистик мактаблар — неореализм, неопозитивизм, персонализм, прагматизм, семантизм ва ҳоказо «изм»лар инсон билимларининг нисбийлигини, унинг ҳамиша ўзгариб туришини рўкач қилиб, илмий билимдан бутунлай воз кечмоқда, мантиқий тафаккурни шубҳа остига қўйиб, мистицизмни, неокантчиликни тарғиб қилмоқда, динни, фидеизмни тарқатмоқда. Бироқ, кишилар ҳаёти, фан ва ижтимоий практика агностицизм даъволарини бутунлай рад этиб, диалектик материализм билиш назариясининг ҳаётийлигини янги-янги далиллар билан тасдиқламоқда.

В. И Ленин махистларнинг идеалистик билиш назариясига қарши кураша бориб, билиш процессининг мураккаб ва тарихий характерда эканлигини исботлади ва фан учун, фалсафа учун ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлган қуйидаги уч асосий гносеологик хулосани чиқарди: биринчидан, нарсалар бизнинг онгимизга боғлиқ бўлмаган ҳолда, биздан ташқарида мавжуддир; иккинчидан, ҳодиса билан «нарса ўзида» ўртасида ҳеч қандай принципиал фарқ йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Фақат билиб олинган нарса билан билиб олинмаган нарса ўртасида фарқ бор, холос; учинчидан, фаннинг ҳамма соҳаларида бўлгани сингари, билиш назариясида ҳам диалектик тарзда фикр юргизмоқ керак, яъни билишимизни тайёр ва ўзгармас билиш деб фараз қилмасдан, балки билишнинг билмасликдан қай тариқа юзага келишини, мукаммал ва аниқ бўлмаган билишнинг қай тариқа мукаммалроқ ва аниқроқ бўла боришини текшириб кўрмоқ керак. Бу уч гносеологик хулоса диалектик материализм билиш назариясининг илмий негизини ташкил этади.

Владимир Ильичнинг фан тараққиётидаги хизматларидан яна бири шундаки, у «Материализм ва эмпириокритицизм» китобида ҳақиқат тўғрисидаги материалистик таълимотни ҳам ҳар томонлама ривожлантирди, объектив ҳақиқатнинг моҳиятини, нисбий ва абсолют ҳақиқатлар диалектикасини чуқур таҳлил қилиб берди. Ленин бундай деб ёзган эди: «... инсон тафаккури ўз табиатига кўра бизга абсолют ҳақиқатни очиб бера олади ва бераётир, бу абсолют ҳақиқат нисбий ҳақиқатлар мажмуидан таркиб топади. Илм-фан тараққиётидаги ҳар бир босқич абсолют ҳақиқатнинг бу мажмуига янги зарралар қўшиб туради, лекин ҳар бир илмий қоиданинг ҳақиқат доираси нисбий бўлиб, билимнинг янада ўсиб бориши билан гоҳ кенгайиб, гоҳ торайиб туради» (ўша том, 141-бет).

В. И. Ленин ўз асарида билиш процессининг асоси бўлган практиканинг роли ва аҳамияти ҳақидаги масалани ҳам илмий асосда ишлаб чиқди. У, практика ҳақиқатни билишнинг объектив критерияси (мезони) эканлигини асослаб, инсон ўз идеялари, тушунчалари, фан берган билимларнинг объектив тўғрилигини ўз практикасидагина исбот қилади, деб таълим берди.

Маълумки, XIX асрнинг охири XX асрнинг бошларида табиётшуносликда, айниқса физика ва химияда буюк ихтиролар қилинди: рентген ва катод нурларининг очилиши, радий ва радиактивлик ҳодисасининг кашф этилиши, шу асосда материя тузилишининг янги электрон назариясининг яратилиши ва фан соҳасида очилган бошқа кашфиётлар шулар жумласидандир. Бу кашфиётлар материянинг тузилиши ва хоссалари ҳақидаги эски тасаввурларни остин-устин қилиб юборди, классик физика ва механиканинг атомнинг бўлинмаслиги, химиявий элементларнинг ўзгармаслиги, жисмлар массасининг доимийлиги тўғрисидаги қарашларини чиппакка чиқарди.

Бироқ, эскиликка ўралиб қолган идеалист файласуфлар физика соҳасидаги бу революциядан илм-фанга зид бўлган ғоят қалбаки хулосалар чиқардилар ва «материя йўқолди», «материализм мағлубиятга учради», деб даъво қилдилар, улардан баъзилари «материя» ва «руҳ» тушунчаларини «энергия» тушунчаси билан алмаштириш керак, деб ҳисобладилар. Ғарбий Европа ва рус махистлари эса фалсафий материализмга қилган ҳужумларида табиёт илмидаги янги муваффақиятлардан мунофиқларча фойдаланмоқчи бўлдилар. Шу тариқа табиётшунослиқдаги янги ихтиролар моҳиятини нотўғри тушуниш диалектик материализмни билмаслик табиёт илмининг боши берк кўчага кириб қолишига, яъни физикада кризис юз беришига олиб келди.

В. И. Ленин табиётшунослиқдаги революцияда физиклар дуч келган методологик қийинчиликларни батафсил таҳлил қилиб берди. фалсафий идеализмга қарши кураша бориб, физикадаги кризиснинг сабабларини ва унинг моҳиятини очиб ташлади: «Ҳозирги замон физикаси кризисининг моҳияти шундан иборатки, эски қонунлар ва асосий принциплар емирилмоқда, онгдан ташқаридаги объектив реаллик рад қилинмоқда, яъни материализм ўрнига идеализм билан агностицизм қўйилмоқда» (В. И. Ленин, ўша том, 286 бет).

Владимир Ильич табиёт илмидаги ихтироларни ва бой фактларни ҳар томонлама чуқур анализ қилиб, ўз асарида: «атом сингари электрон ҳам бепоёндир, табиат бениҳоядир, аммо бу бениҳоя мавжуддир...» деб ёзди. Улуғ доҳиймизнинг бу хулосаси сўнгги 60 йил мобайнида табиёт илмининг эришган ютуқларида жуда яхши тасдиқланди ва тасдиқланмоқда. Кейинги йилларда протонлар, позитронлар, мезонлар ва ниҳоят антипротонлар, антинейтронлар каби ўнлаб бошқа «элементар» заррачалар топилди. Эндиликда бизга материянинг атомдан ҳам бирнеча марта кичик, майда бўлган 30 дан ортиқ микрозаррачалари маълум.

«Материализм ва эмпириокритицизм» асарининг сўнгги VI бобида В. И. Ленин, Маркс ва Энгельснинг тарихий материализмини янада ривожлантириб, ижтимоий ҳаёт ҳодисаларини тушуниш ва изоҳлашда махистларнинг реакцион қарашларини охиригача фош қилиб ташлади, фалсафада партиявийлик принципини чуқур асослаб берди. «Бундан икки минг йил муқаддам философия партиявий бўлгани сингари, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — энг янги философия ҳам партиявийдир» (ўша том, 401-бет).

Философиянинг партиявийлиги материализм билан идеализм, фан билан дин ўртасидаги асрлар мобайнида давом этиб келаётган курашда намоён бўлди ва ҳозирда ҳам намоён бўлаётир.

В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм» асари партиясизликка, идеализм ва диндорликка қарши муросасиз курашда фалсафанинг партиявий ва синфийлигини кўрсатувчи мислсиз ёрқин намунадир. Марксча-ленинча фалсафанинг партиявийлиги унинг идеалистик, синфий маҳдудлик концепцияларига ва марксизмга ёт бўлган бошқа барча типдаги оқимларга қарши принципиал муросасизлигидадир. Зотан бу таълимот янги ҳаёт тантанаси учун, буржуа фалсафасига, идеализм ва мистикага қарши курашда шаклланди ва ривожланди. Эндиликда бу таълимот ишчилар синфи ва марксчи-ленинчи партияларнинг қудратли ғоявий қуроли бўлиб қолди. У, коммунистик ва ишчи партияларнинг кураш йўлини машъалдек ёритиб, келажакнинг порлоқ истиқболарини олдиндан тўғри белгилаб бермоқда.

* * *

В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм» асари нашр қилинганидан буён 60 йил ўтди. Бу тарихий давр ишчилар синфининг ва барча меҳнаткашлар оммасининг илғор идеологияси бўлган марксизм-ленинизм назариясининг хаётийлигини, унинг ғоят катта ўзгартирувчилик, уюштирувчилик ва сафарбар этувчилик кучига эга эканлигини яққол намойиш қилиб кўрсатди. Мамлакатимизда Октябрь революцияси, сўнгра социализмнинг тўла ва узил кесил ғалаба қозонганлиги, социализмнинг жаҳон системасига айланганлиги, СССРда коммунистик қурилишда эришилаётган буюк муваффақиятлар марксизм-ленинизмнинг, жумладан, унинг фалсафасининг амалдаги буюк тантанаси бўлди.

Маълумки, тарихий тараққиётнинг ҳозирги босқичи капитализм билан социализм ўртасидаги сиёсий-идеологик курашнинг ғоят кескинлашиб бораётганлиги билан характерланади. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг (1968 йил) қарорида империалистик буржуазиянинг сиёсий стратегиясига қарши, оппортунизм ва ревизионизмга қарши, марксизм-ленинизм революцион назариясининг софлиги учун ҳужумкор курашни кучайтириш зарурлиги вазифаси таъкидлаб ўтилди. Бу вазифани муваффақиятли амалга оширишда К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Лениннинг ўлмас асарлари, КПСС Программаси, партиямизнинг бошқа ҳужжатлари қудратли буюк ғоявий қуролдир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси марксизм-ленинизмнинг барча асарлари каби В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм» асарида баён этилган буюк фалсафий-назарий қоидалар билан қуролланиб, буржуа идеологиясига унинг философияси ва социологиясига қарши изчил ва қатъий кураш олиб бораётир, оммани илмий-материалистик дунё қараш руҳида тарбияламоқда, улуғ Лениннинг илмий-практик меросига оғишмай амал қилгани ҳолда идеалистик ва ревизионистик қарашларни кескин фош қилмоқда; коммунистик ҳаракатнинг бирлиги ва социалистик мамлакатларнинг жипслиги учун зўр ғайрат билан курашмоқда.

З. ИСАМУҲАМЕДОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалиги институти фалсафа кафедрасининг доценти.

ҚАҲРАМОНЛАР НОМИ АБАДИЙ ЯШАЙДИ

КОЛХОЗДА ЁДГОРЛИК

Бўка районидаги «Гулистон» колхози коллективи Улуғ Ватан уруши ғалаба билан тугалланган куннинг 24 йиллигини умумхалқ байрами сифатида нишонлади. Колхозда она-Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган жангчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорликнинг очилиш маросими ғалаба байрами тантаналарига уланиб кетди.

Эрта тонгданоқ бутун қишлоқ аҳли ўз фарзандлари, ака укалари хотирасига ўрнатилган ёдгорликнинг тантанали очилиш маросимига йиғилишди.

— Улуғ Ватан урушида, — дейди биринчи сўзга чиққан колхоз раиси Ислиддин Ҳайдаров, — барча совет кишилари қатори колхозимиздан ҳам 500 га яқин киши иштирок этди. Ана шулардан 120 киши юртимиз тупроғини фашист босқинчиларидан озод қилишда қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Урушда мардлик ва жасорат кўрсатган ҳамқишлоқларимиздан Холмирза Бекаев, Мамасодиқ Тўлаев, Ҳаким Бердиев, Раҳмон Аҳмедов кабиларнинг хотираси дилимизда абадий сақланиб қолади. Қишлоғимизда очилаётган бу мангулик ёдгорлиги халқимизнинг ҳур ва озод ҳаёт кечириши учун жон берган азамат ўғлонларимизнинг ёрқин хотирасини унутмасликка даъват этиб туради.

Шундан сўнг сўзга чиққан Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан Совет Иттифоқи Қаҳрамони Лутфулла Сибғатуллин, Раҳим Мусаевлар ҳалок бўлган гулистонлик жангчилар хотираси халқ дилида абадий сақланажакларини айтдилар.

СССР Давлат Гимни садолари янграйди. Ёдгорлик устидан оқ чойшаб олинади.

Парда туширилиши билан маросим қатнашчилари нигоҳи олдида 11 метрлик салобатли скульптура намоён бўлади. Скульптуранинг деворига ўрнатилган оқ мармарга «Улуғ Ватан уруши фронтларида она-Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган ҳамқишлоқларимизга мангу шон-шарафлар!» деган сўзлар ёзилган. Скульптура тепасига ўрнатилган беш юлдуз ёдгорликни безаб турибди.

Н. ТЎРАЕВ.

СУРАТЛАРДА (чапда): Бўка районидаги «Гулистон» колхози марказида Улуғ Ватан уруши жангларида ҳалок бўлган мард жангчиларга ўрнатилган абадий ёдгорлик.

Н. Тўраев фотоси.

(ЎНГДА) Янгийўл шаҳрида қаҳрамон Ватан ўғлонлари хотирасига бағишлаб ўрнатилган ёдгорликнинг умумий кўриниши.

А. Абалян фотоси.

МАРДЛИК — МАНГУЛИК

Абдулла ака Қурбонов ёдгорлик олдида узоқ туриб қолди. Бу ёдгорликда аёвсиз урушнинг аччиқ ҳақиқати акс эттирилган. Ёшлик нашидасини тўйиб эмиб улгурмаган ёш ҳамшира қиз жангда оғир яраланган рус солдатини иссиқ бағрига босиб жароҳатини тузатмоқда. Паҳлавон ўзбек йигити эса тик туриб қўлида автомати билан уларни душман асоратидан қўриқлайди...

Қаҳрамон ҳамон ана шу ёдгорликдан икки кўзини узолмасди. Нималарни эслатдийкин у? Беқиёс Ватанимиз, мардонавор халқимиз озодлиги учун олиб борилган жангларнимиі? Ё бўлмаса янгийўллик сафдошларининг Улуғ Ватан уруши йилларида ёзиб қолдирган қаҳрамонлик саҳифаларинимиі? Балким у уруш чангалида жон берган жигарбанди, акаси Убайдулла Қурбоновни, яқин дўстларидан Тожи, Ҳасан ва Йўлдош акаларни, туғилиб ўсган севимли қишлоғи Ниёзбошидан урушга бирга кетиб уйларига қайтиш насиб этмаган 250 навқирон йигит-у, бедарак йўқолган 275 ҳамқишлоғини ўйлаб ич-ичидан куйинаётгандир...

Янгийўл шаҳар ҳарбий комиссари, полковник С. Исматов ҳозиргина пардаси олинган ёдгорлик остонасига мангулик машъалини ёқади. Абдулла ака кўксидаги Олтин юлдуз бу аланга шуъласида порлайди. Бу юлдуз оддий ўзбек йигитининг уруш йилларидаги жасоратини, Ватанга бўлган садоқатининг гувоҳи бўлиб турибди.

У минглар қатори урушга кўнгиллилар сафида кетди. Днепр дарёсини кечиб ўтди. Воронеж, Харьков шаҳарларига қуролдош дўстлари билан ғалаба байроғини олиб кирди. Абдулла ака Қурбонов ҳозир Ниёзбошидаги 14-мактабда директорлик қилмоқда. 1275 ўқувчига таълим бериб, уларни Ватанга садоқат руҳида тарбияламоқда.

Революция ветеранлари, уруш қатнашчилари, шаҳарлик ёшлар бронзадан ишланган ёдгорлик ёнидан ўта бошлайдилар. Улар орасида мунгли кўзлари ёшга тўлган муштипар оналарни, опа-сингилларни кўплаб учратдик. Улар ёдгорликка термулиб боқиб, урушда ҳалок бўлган азиз кишиларини кўргандек бўлишар, қўллари билан метин бронзани пайпаслаб, кўз ёшларини артишарди.

Янгийўл шаҳрида 3840 киши севимли Ватанимиз ҳимоясига отланганди. Улар она-еримизни гитлерчи фашистлар чангалидан озод этишда мардлик намуналарини кўрсатиб курашдилар. Уруш давомида Совет Иттифоқи Қаҳрамони Михаил Чариков, жасур ўзбек қизи Саида Султонова каби юзлаб матонатли кишилар етишиб чиқди. Яқинда Чехословакияда Саидахоннинг қаҳрамонлигини абадийлаштирувчи ёдгорлик ўрнатилди.

Уруш қурбонсиз бўлмас экан. 1105 киши ўз шаҳрига қайтиб келмади. Улар Ватанимиз озодлиги йўлида шу кунги фаровон ҳаётимиз, эртанги порлоқ истиқболимиз учун жонларини фидо этишди.

Ғалаба куни — 9 майда Янгийўл шаҳри марказида Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлганларнинг хотирасига бағишлаб ўрнатилган ёдгорликнинг очилиш маросими бўлиб ўтди. Митингни шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. И. Рибалко очди. Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан Исмат Ҳасанов, Владимир Фирсов, шаҳар ёшлари номидан комсомол аъзоси Тамара Ҳамидова сўзга чиқдилар.

Ёдгорликни очиш маросимида Тошкент область партия комитетининг секретари Х. Р. Мусахонова қатнашди.

И. ЮСУПОВ.

СПОРТ

УЧИНЧИ ҒАЛАБА

Ғалаба байрами куни «Пахтакор» футболчилари муҳлисларини ҳушнуд этдилар. Улар ўз майдонида «Қайрат» футболчиларини қабул қилиб, муҳим ғалабани қўлга киритдилар. Пахтакорчилар сафига қайтиб келган Сергей Мелкумов 87-минутда Красницкий ошириб берган штраф тўпини боши билан дарвозага йўналтирди. Ҳамшаҳарларимиз гарчи икки очкони қўлга киритган бўлсалар ҳам, ҳамон тўққизинчи ўринда турибдилар. Чунки шу куни турнирнинг пастки поғоналарида турган пойтахт торпедочилари ҳам, Минск динамочилари ҳам муваффақиятли ўйнашди.

Утган учрашувлар натижалари қуйидагича бўлди: «Торпедо» (Кутаиси) — «Динамо» (Тбилиси) — 0:0, «Динамо» (Минск) — «Локомотив» — 1:0, «Торпедо» (Москва) — «Зенит» — 2:0, «Спартак» — «Шахтёр» — 2:0.

Биринчи кичик группада — «Динамо» (Киев) — СКА — 2:0, «Нефтчи» — «Заря» — 1:1, «Арарат» — «Черноморец» — 0:0, «Динамо» (Москва) — ЦСКА — 0:0, «Уралмаш» - «Крилья Советов» — 1:0. Бу группада саккиз ўйиндан 12 очко олган Киев динамочилари биринчи ўринда бормоқдалар. Ундан кейинги ўринларда 9 тадан очко тўплаган Ростов, Москва армиячилари ҳамда бокулик футболчилар боришмоқда.

Иккинчи кичик группада Тбилиси динамочилари биринчи (11 очко), спартакчилар иккинчи (10 очко), Кутаиси футболчилари учинчи (8 очко), «Зенит» ва пойтахт торпедочилари тўртинчи-бешинчи (7 тадан очко) ўринда боришмоқда. 4 та коллектив — «Қайрат», «Шахтёр», Минск динамочилари ва «Пахтакор» олтитадан очкога эга. Унинчи ўринда турган «Локомотив» эса атиги 3 дурангга эришган.

Эртага ўзбек футболчилари турнир пешқадами — Грузия пойтахти спортчиларини қабул қиладилар.

Иккинчи лига командалари ҳам навбатдаги учрашувларни ўтказишди. Навоий шаҳрига борган «Политотдел» маҳаллий «Зарафшон»дан 0:2 ҳисобида енгилди. Тўпларни Н. Казаков ва В. Чувилин киритишди. Бу мағлубиятдан сўнг колхоз футболчилари пешқадамлар сафидан тушиб қолдилар. Фарғоналик футболчилар эса илгарилашди. «Нефтяник» Усть-Каменогорскнинг «Восток» командаси дарвозасига иккита жавобсиз тўп киритди.

ПОЙГА ЯКУНЛАРИ

Утган якшанба куни Тошкентдаги марказий «Пахтакор» стадионида кўпкунлик велосипед пойгаси қатнашчилари маррага келдилар. Велосипедчилар 1160 километрлик масофани соатига ўртача 37,5 километр тезлик билан босиб ўтишди. Ун босқичдан сўнг «Спартак» пойгачилари мусобақа ғолиби бўлишди. Иккинчи ўринни Тошкент армиячилари ва учинчи ўринни «Буревестник» велосипедчилари эгаллашди. Шахсий ҳисобда спартакчи Анатолий Мустафоев пойга ғолиби бўлди. У мураккаб маршрутни 31 соат 19 минут 48 секундда босиб ўтди.

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-мухбирлар университети тингловчиларининг навбатдаги машғулоти 14 май, чоршанба куни ўтказилади.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ
МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СССР БИЛАН ЧССРНИНГ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК СОҲАСИДАГИ ҲАМКОРЛИГИ

8 май куни Москвада СССР билан Чехословакия ўртасида 1969 йилги қишлоқ хўжалик соҳасидаги илмий-техника ҳамкорлиги тўғрисидаги протокол имзоланди.

Томонлар бу йил тупроқнинг ҳосилдорлиги масалалари юзасидан биргаликда тадқиқотларни кенгайтириш, маккажўхори, арпа ва бошқа экинларнинг навларини ҳамда гибридларини ўрганишни давом эттириш тўғрисида келишиб олдилар. Ем-хашак тайёрлаш, фермаларда силосларни тақсимлашни комплекс электр механизациялаш, ғаллани йиғиштириб олгандан кейин стационар пунктларда қайта ишлашни автоматлаштириш юзасидан биргаликда иш кўрилади ва ҳоказо.

СССР билан Чехословакия бир-бирларига олимлар, мутахассислар юбориб турадилар, илмий ҳужжатлар ва ахборот материалларини айирбошлайдилар. (ТАСС).

СОВЕТ КАСАБА СОЮЗЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

БАҒДОД, 10 май. (ТАСС). Ироқ Касаба союзлари бош иттифоқининг таклифига биноан 1-Май байрамида қатнашмоқ учун Ироқ Республикасига борган Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг раиси М. А. Зоидов бошчилигидаги Совет Касаба союзлари делегацияси Ватанига жўнаб кетди.

М. А. Зоидов мухбиримиз билан суҳбатда айтдики, делегация Ироқда бўлган вақтида мамлакатнинг кўпгина шаҳарларидаги корхоналарни бориб кўрди ҳамда шу корхоналар касаба союз ташкилотларининг вакиллари билан фойдали тарзда дўстона суҳбатлашди.

Совет делегациясини президент Аҳмад Ҳасан Бакир ва Ироқ Касаба союзлари бош Иттифоқининг раиси Муҳаммад Айиш қабул қилди.

УҚИТУВЧИЛАР ЗАБАСТОВКАСИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Дарем графлигида) (Шарқи-Шимолий Англия) ўрта мактабларининг ўқитувчиларидан 800 дан ортиқроқ киши бир кунлик забастовка ўтказди. Уқитувчилари забастовка кўтарган 300 га яқин мактабнинг тахминан 20 минг ўқувчиси уйларига тарқатиб юборилди.

Иш ташлаган ўқитувчилар — мактаб ўқитувчилари миллий уюшмасининг аъзолари иш ҳақи оширилишини талаб қилган бир группа ўқитувчиларни маъмурлар ишдан бўшатиб юборишга қарор қилганликларига қарши ўз шерикларини қўллаб-қувватлаб ва норозилик билдириб чиқдилар.

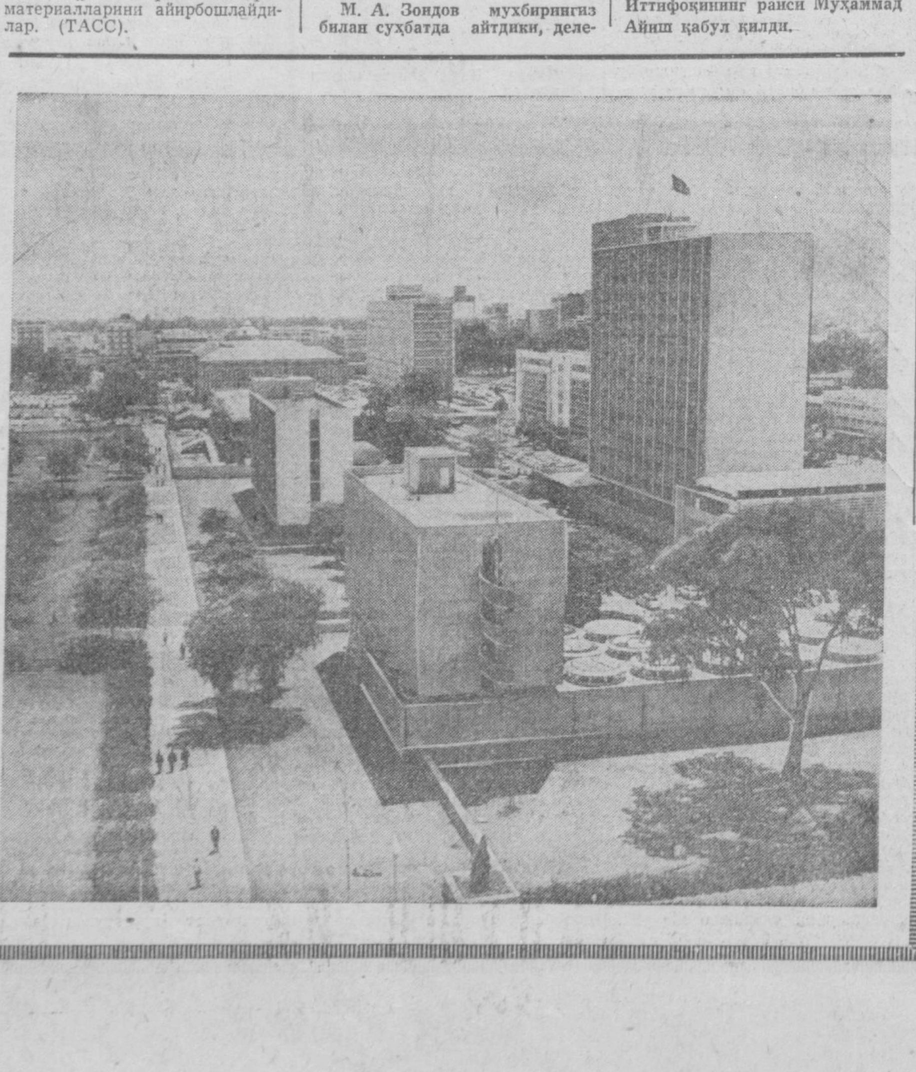

КЕНИЯ Республикасининг пойтахти Найроби ҳақиқатдан ҳам Африка қитъасидаги энг гўзал шаҳарлардан бири. Ажойиб тоғ иқлими, шаҳарнинг географик жиҳатдан қулай жойлашганлиги ва транспорт алоқалари Найробини фақат Кениянинг маъмурий марказигагина эмас, бутун Шарқий Африканинг асосий бош шаҳрига айлантирди. Бу ерда, чунончи, Танзания, Уганда, Замбия сингари мамлакатларда ишлаб турган компания ва банклар, саноат корхоналари ва фирмаларнинг бошқармалари жойлашган. Кения парламентининг 70 метрлик минорасидан туриб олинган бу суратда сиз пойтахтнинг марказий кўчаси Харамба авенюни кўриб турибсиз.

С. Кулик фотоси. (ТАСС).

16 ЁШЛИ ДЕМОКРАТ УСТИДАН СУД

ПАРИЖ. (ТАСС). Мадридда 16 ёшли Марсело Камачо устидан суд бошланди. Марсело Камачо нолегал ишчилар комиссияларининг раҳбарларидан бири, ҳозир Мадриддаги Карабанчель турмасида қамоқда ётган Марселино Камачонинг ўғлидир.

Марсело Камачо февраль ойида — Франко Испаниясида фавқулодда қонунлар амалда бўлган пайтда бир группа студент ёшлар билан бирга қамоққа олинган эди.

ВЕНЕСУЭЛА КОМПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

КАРАКАС. (ТАСС). Венесуэла Компартияси Марказий Комитетининг ўн учинчи пленуми баёнот эълон қилди. Баёнотда Америка нефть концернлари Венесуэлани АҚШ монополистик капиталидан қарам ҳолда сақлаб туришга интилаётганлиги ва мамлакатнинг мустақил иқтисодий ривожига тўсқинлик қилаётгани учун айбланади. Венесуэла Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бу ерда эълон қилинган ахборотида кўрсатилишича АҚШ ҳукумати Венесуэла нефтининг нархини камайтириш ва маҳсулот етказиб беришни чегаралаб қўйишни жорий этиш йўли билан концернларнинг найрангларида иштирок қилаётганлиги кўрсатилган. Бу ҳийла-найранглардан мақсад Венесуэлада Америка монополиясининг ҳукмронлигини кучайтиришдан иборатдир, дейилади баёнотда.

Венесуэла коммунистлари, дейилади ахборотда, нефть саноати национализация қилинишини астойдил ёқлаб чиқмоқдалар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.30 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.35 — **Эртак**, 19.00 — **Теленгилиликлар**, 19.15 — **«Минг кунлик жасорат»**, 19.35 — **«Ёдгорлик»** (Чимкент область театрининг спектакли).

Ўзбек тилида: 21.25 — **Теленгиликлар**, 21.40 — **Телеминиатюралар театри.** («Ёшлик» кўрсатади), 22.20 **Ун минут музика**, 22.30 — **«Ёзувчи — жангчи»** (А. Раҳматнинг ижодий портрети).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Симфоник оркестр чолғу асбоблари. Виолончель**, 20.40 — **Тавалпин керамикаси** (телефильм).

Рус тилида: 21.00 — **Фильм-концерт**, 21.40 — **Қаҳрамонлик абадий**, 21.50 — **Эълонлар**, 21.55 — **Сўнгги кунлар** (телеспектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 13/V да **Травиата**, 14/V да **Тўй кунида**, 15/V-да **Ҳамза**, 16/V да **Спартак**, 17/V да **Чио-чио-сан.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/V да **Аяжонларим**, 14/V да **Парвона**, 15/V да **Бой ила хизматчи.** (Билетлар сотилган).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Узоқ Ғарбда — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», (кундуз ва кечқурун).

Нейтрал сувлар — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Чапай шунқорлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 4 да), «МОСКВА» (эрталаб соат 10 ва кундуз 3 да).

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Хон эл Халили кварталида — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» кеч соат 6.45, 8.15 минутларда ва 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.40 ва 10.20 минутларда бошланади)

Нейтрал сувлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Хон эл Халили кварталида — «ХИВА».

Қўлга тушмас қасоскорларнинг янги саргузаштлари — ТЕЛЬМАН номли.

СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати Министрлиги

УРТА ОСИЁ НЕФТНИ ҚАЙТА ИШЛАШ САНОАТИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория катта илмий ходимлари: синтез ва гидрогенизацион процесс катализаторларини синаш, нефть хомашёлари ва катализаторларни физик-химик текшириш, нефтларни ва нефть хомашёларини текшириш;

лаборатория бошлиқлари ва катта илмий ходимлар: гидрокрекинг катализаторларини синаш, синтез ва углеводород конверсия катализаторларини синаш, синтез ва нефть химияси процесси катализаторларини синаш, катализаторларни тайёрлаш технологияси;

лаборатория бошлиқлари: синтез ва изомеризация катализаторларини синаш, патентлаш ва патент экспертизалар;

структура текшириш сектори мудири.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан сўнг бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Главпочтамт, а) 108 яшчик, Академгородок».

«ТРАНСГИДРОМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ МАХСУСЛАШТИРИЛГАН 482 БОШҚАРМАСИГА

Тошкент шаҳрида ва жойларга чиқиб ишлаш учун **инженер ва техниклар; электр инженер ва техниклар; электрчилар, гидротехниклар, механиклар; гидромеханизация ишлаб чиқариши билан таниш бўлган мутахассислар, кадрлар бўйича инспектор**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор кўчаси, 87 уй (6, 14, 24 автобусларнинг «Пекин» бекати).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 01365. ИНДЕКС — 6469. В — 2277. 12